

Alojz MIŠKOVIČ (*4. 9. 1902 Jurgov †14. 3. 1967 Bratislava)

Slovenský národný činiteľ, rímskokatolícky kňaz, jazykovedec, historik a publicista.

Narodil sa v rodine roľníka Vojtecha Miškoviča a Márie Bigošovej. Mal sestry Veroniku, Máriu, Annu a brata Vojtecha, ktorý vyštudoval právo. Základné vzdelanie získal v rodnej obci. Následne študoval na piaristickom gymnáziu v Podolínci a gymnáziách v Levoči a Ružomberku, kde zmaturoval. Teologické vzdelanie nadobudol na Vysokej škole bohosloveckej v Spišskej Kapitule, pričom kňazskú vysviacku prijal z rúk biskupa Jána Vojtaššáka dňa 29. júna 1925. Na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave vyštudoval československý jazyk, filozofiu a poľský jazyk. V druhej polovici roku 1927 krátky čas pôsobil ako kňaz v Bobrovci, Spišskej Kapitule i Poprade a následne bol do vypuknutia druhej svetovej vojny profesorom československého jazyka a literatúry na Rímskokatolíckom učiteľskom ústave v Spišskej Kapitule. V medzivojnovom období sa stal činovníkom Slovenského katolíckeho skautingu. Počas vojny pôsobil ako pracovník Vedeckej spoločnosti pre zahraničných Slovákov v Bratislave. V roku 1944 odišiel z Bratislavy a pracoval externe v Jurgove, kde zároveň

bezplatne vyučoval slovenský jazyk na Štátnej meštianskej škole. V januári 1945 bol zatknutý sovietskymi jednotkami v Spišskej Kapitule a väznený v Levoči. Po prepustení sa ukrýval u dekana Jozefa Vojtasa vo Veľkej Frankovej i v rodnom dome v Jurgove. Po opätovnom pripojení spišských a oravských obcí k Poľsku sa stal na krátky čas vládny komisárom pre pričlenené územia. Po upokojení situácie odišiel do Bratislavy, kde pracoval ako vedecký poradca Ministerstva zahraničných vecí ČSR počas rokovaní s Poľskom a následne ako referent Slovenskej ligy v Bratislave. V roku 1951 sa habilitoval, od roku 1953 sa stal vedúcim Katedry cirkevných dejín a kresťanskej archeológie na Cyrilo-metodskej bohosloveckej fakulte (CMBH) Univerzity Komenského v Bratislave. Po získaní doktorátu teológie v roku 1963 sa stal riadnym profesorom cirkevných dejín CMBH. Zomrel náhle 14. marca 1967 v Bratislave. Keďže poľská strana nepovolila prevezenie jeho pozostatkov do rodného Jurgova, bol pochovaný v Kežmarku. Náhrobný kameň tvorí balvan z rieky Bialka, na ktorom je tepaný kovový kríž, busta Alojza Miškoviča a jeho údaje. Autorom tohto náhrobku bol ďalší významný rodák zo severného Spiša, akademický sochár a birmovný syn Alojza Miškoviča Ludwik Korkoš z Čiernej Hory.

Alojz Miškovič publikoval počas svojho života viacero článkov, štúdií a monografií. Niektoré z nich vyšli pod pseudonymami Andrej Bielovodský, Gor, Gogoľov, či Zloja M. Ako rodák z Jurgova, ktorý bol pripojený k Poľsku, vo svojich prácach *Napravená krivda* (1940) a *Severné hranice Slovenska* (1946), vedecky obhajoval prináležitosť severospišských a hornooravských obcí k Slovensku. Venoval sa tiež cyrilo-metodskému odkazu, národnému obrozeniu a dejinám spisovnej slovenčiny. Už počas štúdií zostavil *Sborník literárnych prác slovenských bohoslovcov* (1924). Ako literárny historik doplnil poznatky o viacerých slovenských kultúrnych dejateľoch (J. Páleš, J. L. Pyrker, L. Zábojský, J. Kollár a i.) a pripravil nový preklad diela *Život Konštantína a Metoda* (1964). Viedol krúžky, kde medzi študentmi prebúdza lásku k rodnej reči a poznaniu vlastnej minulosti. K poznaniu dejín slovenského spisovného jazyka prispel objavom, záchranou a publikovaním viacerých vzácných jazykových pamiatok. Podieľal sa tiež na tvorbe učebníc slovenského jazyka.

(MM-M)